

Lakkaavien kuntien viranomaisten toimivalta

Lakkaavien kuntien viranomaisten toimivallasta on pyydetty kommentteja kuntaliiton asiantuntijoilta ja jäljempänä on selvitetty heidän kannanottonsa asiaan.

Jos kuntajaon muutos merkitsee kunnan lakkaamista, kuntajakolain 33 §:n mukaan asianomaisen kunnan viranomaisen ei sen jälkeen, kun kuntajaon muutoksesta on määrätty, saa päättää asioista, joiden on katsottava kuntajaon muututtua kuuluvan toisen kunnan viranomaiselle ja jotka voidaan sille siirtää.

Valtioneuvosto on 8.5.2008 päättänyt Kouvolan seudun kuuden kunnan lakkauttamisesta ja uuden Kouvolan kaupungin perustamisesta.

Kuluvan vuoden toukokuun ja lokakuun välillä on lakkaavissa kunnissa voinut/pitänyt tehdä myös vuoden 2009 puolelle vaikuttavia päätöksiä, koska uuden kunnan toimielimenä on ollut vain järjestelytoimikunta, josta on kuntajakolain mukaan soveltuvin osin voimassa, mitä kunnanhallituksesta säädetään. Esim. valtuustoa vastaavaa, uuden kaupungin toimielintä ei ole ollut. Kuntien tekemiä päätöksiä on valvottu käsittelemällä tietyt päätökset järjestelytoimikunnassa.

Kun kuntavaalit on pidetty, valtuusto järjestäytynyt ja kaupunginhallitus valittu, tilanne muuttuu ja kaventaa lakkaavien kuntien toimivaltaa entisestään. Tämä koskee kaikkia kunnan toimielimiä, siis mm. valtuustoa, hallitusta ja lautakuntia.

Lakkaavan kunnan viranomaisen ei enää voi päättää asiasta, joka vaikuttaa uuteen kuntaan. Näitä ovat mm. kaavat, kiinteistökaupat, takaukset, lainanotto ym. yli vuodenvaihteen vaikuttavat sitoumukset.

Vanhat toimielimet voivat kokoontua aina vuodenvaihteeseen asti, mutta niiden toimivalta rajoittuu lähinnä järjestelyluontosiin asioihin. Lakkaavan kunnan valtuusto voi esim. täyttää vapautuneen luottamushenkilöpaikan, hyväksyä määrärahaylityksiä kullalle vuodelle yms.

Uuden valtuuston on kuntajakolain 30 §:n mukaan viipymättä ryhdyttävä toimenpiteisiin, jotka ovat tarpeen kunnan hallinnon järjestämiseksi. Kunnanhallitukseen valitut ryhtyvät heti hoitamaan tointaan, mutta muut luottamushenkilöt samoin kuin viranhaltijat vasta kuntajaon muutoksen tultua voimaa, jollei päätetä, että heidän on ryhdyttävä hoitamaan tointaan jo aikaisemmin.

Kuntaliiton asiantuntijoilta on kysytty myös purkautuvien kuntayhtymien toimivallasta. Kuntajakolain 33 §:ää ei voida soveltaa kuntayhtymiin. Niiden toimintaan voidaan vaikuttaa lähinnä omistajaohjauksen kautta. Sama koskee myös kunnan tytäryhtiöinä toimivia osakeyhtiöitä.

Yleishallinnon työryhmä

Jari Niemelä

Heikki Koso